

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції**

**Мукачево
13-14 травня 2021 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «12» травня 2021 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13-14 травня 2021 р., Мукачево / Ред.кол. : Т.Д.Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2021. – 572 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми розвитку сфери обслуговування, туризму та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

збільшити обсяги продажів на 10-30% в рік на одного менеджера; збільшити число укладених угод на 5-15% [1].

В сучасних умовах існує багато різновидів CRM-систем, які диверсифіковані як за функціональним призначенням, так і розраховані на різних користувачів (малі-великі підприємства, фірми, що займаються виробничою, сервісною діяльністю тощо). За рівнем обробки інформації і розв'язання завдань розрізняють операційні, аналітичні, колабораційні CRM-системи. Найбільш популярними на ринку автоматизованих збутових технологій на сьогодні є SAP SRM (розробник SAP SE, Німеччина), Microsoft Dynamics CRM (розробник Microsoft Corporation, США), Bitrix24.CRM (розробник Bitrix Inc., США), Oracle CRM on demand та Oracle Siebel CRM (розробник Oracle Corporation, США) [3]. На вибір відповідної системи впливають характеристики підприємства та специфіка його діяльності. Правильно підібрана CRM-система є запорукою зміцнення фінансового стану та підвищення ефективності бізнесу за рахунок оптимізації взаємин з клієнтами.

Література

1. CRM: клієнти та продажі URL: <https://www.bitrix24.ua/features>.

2. Функции CRM-систем. Независимый CRM-портал. URL: <http://www.crmonline.ru>.

Сьомкіна Т.В., Литвинова О.В., Лобань О.О. Особливості моделей функціонування ІТ-компаній в Україні. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 19(3). С. 84–87.

УДК 334

ЛІБА Н.С., ТОРІНА В.І.,
Мукачівський державний університет

ДОСВІД СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА КРАЇН СВІТУ

У контексті інтеграції до глобальної економіки для зменшення ризиків та втрат Україні важливо вивчати досвід інших країн, які демонструють позитивні перетворення та займають передові позиції у світовому господарстві, у тому числі досвід активізації розвитку підприємництва. Однією з країн, досвід якої не можна не взяти до уваги, є США. Це країна, де особливе місце в економічній системі також займає мале та середнє підприємництво. Розроблена система підтримки підприємництва, що стимулює її розвиток, підвищує привабливість середовища для ведення бізнесу. Важливо відзначити, що у США політика активізації підприємництва імплементована як до загальної національної економічної політики, зорієнтованої на утримання конкурентоспроможних позицій країни на світовому ринку, так і до політики розвитку штатів, які самостійно обирають важелі необхідні для розвитку суб'єктів господарювання. Заходи підвищення рівня економічного розвитку держави спрямовані на забезпечення підвищення рівня добробуту громадян шляхом створення середовища сприятливого для економічної діяльності, створення робочих місць,

стимулювання інноваційної діяльності та нових підприємств. Окрему увагу зосереджено на підтримці місцевих та регіональних громад, що страждають від високого рівня безробіття та низьких доходів на душу населення, в отриманні можливостей для розвитку приватного бізнесу та залучення більших обсягів приватних капітальних інвестицій [1].

Основною інституцією, на яку покладено функції регулювання, стимулювання та підтримки малого та середнього бізнесу в США, є Адміністрація малого бізнесу (АМБ), створена ще 1953 р., що свідчить про її достатньо тривалу історію становлення та функціонування, доведену ефективність роботи. Ця структура надає консультації суб'єктам господарювання, а підтримка здійснюється у формі сприяння доступу до фінансування. До функцій АМБ не входить надання кредитів, але у той час за посередництва цієї інституції відбувається спрощення самої процедури отримання кредитних ресурсів, зокрема виступаючи гарантом або поручителем за договором кредитування. Сьогодні АМБ має розгалужену організаційну систему, а саме: регіональні представництва, офіси штатів, центри розвитку малого бізнесу, бізнес-центри для жінок та більше 12-ти тисяч офісів та консультаційних центрів по всій території країни, і займається наданням фінансової, управлінської, юридичної допомоги, допомоги при процедурах державних закупівель, у сфері міжнародної торгівлі, а також сприянням підприємницькій активності на території країни, особливо таких категорій населення, як жінки, постраждалі внаслідок дії стихійних лих і соціальні меншини [2].

Важливо акцентувати увагу на державному сприянні та підтримці соціального підприємництва, що є мало дослідженим, проаналізованим в Україні і чому необхідно приділяти особливу увагу. Сьогодні вже час, коли розвиваються міждисциплінарні науки, здійснюється поєднання підходів до економічного розвитку, враховуючи екологічні та соціальні аспекти одночасно, що теж є вимогою сучасності, враховуючи конкурентні умови на світовій арені. Такий підхід, що враховує не тільки економічні, але і соціальні переваги та вигоди, стимулює вчасно реагувати на різносторонні аспекти розвитку підприємництва. Особливістю АМБ є сприяння співпраці приватних підприємств з інституціями різної форми власності та напряму діяльності з метою її активізації та підвищення результативності. Прикладом є інноваційні кластерні структури, які поєднують суб'єктів підприємництва, наукові установи, органи регіональної влади, власників венчурного капіталу.

Цікавим для наукового вивчення є досвід Канади. У Канаді підтримка малого і середнього підприємництва спрямована на освоєння недостатньо розвинених або нових сегментів ринку і досягнення найвищої продуктивності, економічної ефективності та конкурентоспроможності на світовому рівні. У Канаді добре розвиненою є система кредитної підтримки (застосовуються пільгові ставки кредитування, яка є диверсифікованою за термінами, умовами, ставками, цілями). Відмінною від України рисою є те, що у Канаді

пропагується підхід до реструктуризації заборгованості за певних умов та відстрочки платежів, у той час як в Україні система є більш каральною, що знижує довіру до кредиторів та гальмує кредитування. Підхід Канади натомість зменшує ризики та підвищує попит на кредитні ресурси, які спрямовуються на розвиток бізнесу. Канада – це країна активного використання венчурного капіталу, у тому числі для підтримки малого і середнього підприємництва [3].

Політика підтримки малого бізнесу в Європі здійснюється через діяльність держав і через спеціальні програми, які реалізуються під егідою ЄС.

Фінансування заходів із підтримки малого бізнесу здійснюється зі Структурних фондів Євросоюзу, зокрема з Фонду регіонального розвитку, Соціального фонду. На рівні держав фінансова допомога забезпечується значними податковими пільгами в перші роки функціонування, кредитами на пільгових умовах суб'єктам, орієнтованим на інноваційну діяльність, охорону довкілля і екологічні проекти, функціонуючим у відсталих регіонах, підприємствам з високою соціальною значимістю. Слід відзначити значний вклад уряду країн у фінансову підтримку організацій, фондів, що допомагають розвитку малого підприємництва. Ці фонди поділяють на товариства спільного інвестування й товариства спільного гарантування. Активну роль у фінансовому розвитку малих суб'єктів підприємництва також відіграють національні Торгівельно-промислові палати, Асоціації малого бізнесу.

У скандинавських країнах основним «донором» фінансових «ін'єкцій» у мале підприємництво є держава. Уряди цих країн надають субсидії та прямі позики початківцям у малому бізнесі. Перспективні та важливі проекти на 50 – 75% можуть фінансуватися за рахунок державних коштів. Ірландія деяким категоріям підприємців-початківців протягом року виплачує щомісячну допомогу в 50 фунтів-стерлінгів.

На реалізацію нових проектів і модернізацію підприємств малого бізнесу виділяються пільгові кредити, за ставкою майже вдвічі нижчою ніж ринкова.

В Італії розвинута система державної фінансової підтримки малого бізнесу через субсидування та пільгове кредитування діяльності окремих напрямків малого бізнесу та діяльності консорціумів і кооперативів, що об'єднують малі підприємства. Розмір субсидій таких об'єднань не перевищує 300 млн. лір на рік або 800 млн. лір впродовж 3-х річного періоду [1].

При [2] розробці стратегій стимулювання розвитку підприємництва в Україні, варто зосередити увагу на таких напрямках як розбудова інфраструктури підтримки підприємництва, посилення зв'язків між підприємцями, органами місцевої влади та освітніми установами, кредитування і надання гарантій за кредитами, забезпечення їх участі у виконанні урядових контрактів, розвиток проблемних територій, надання консультаційних і наставницьких послуг, особлива підтримка соціально-незахищених категорій населення, підтримка експортної та інноваційної діяльності, комерціалізації інновацій, забезпечення участі малих підприємств у ланцюгах поставок.

Література

1. Гончарук Т. В. Зарубіжний досвід розвитку підприємницьких структур та можливості його використання в Україні. Ефективна економіка. 2017. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5772>.
2. Франчук Ю. О. Досвід США щодо стимулювання регіонального розвитку малого підприємництва: перспективи для України. Економічні науки. Серія: Регіональна економіка. 2014. Вип. 11. С. 254-263
3. Шоля Р.І. Елементи закордонного досвіду стимулювання розвитку підприємництва та перспективи його застосування в Україні. *Modern Economics*. 2019. № 15(2019). С. 230-235. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V15\(2019\)-33](https://doi.org/10.31521/modecon.V15(2019)-33).

УДК 687-1:687.02(043.2)

МАТВІЙЧУК С.С., УГРИН А.,
Мукачівський державний університет

ЗАСТОСУВАННЯ SMART –МАТЕРІАЛІВ ПРИ ВИГОТОВЛЕННІ ОДЯГУ

Авторами ставиться за мету систематизувати інформацію щодо класифікації smart - матеріалів та можливостями їх застосування при виготовленні одягу.

З розвитком науки розширюються можливості урізноманітнення видів матеріалів, технологій їх обробки та застосування. В результаті отримують або покращені за своїми властивостями традиційні матеріали, або абсолютно нові за своїми властивостями, або адаптивні матеріали (що змінюють свої властивості при дії певних чинників з метою покращення ергономіки одягу або взуття). Останні саме і виділені в окрему групу: smart - матеріали. Інші назви, що застосовуються в результаті прямого перекладу – «інтелектуальні», «розумні» матеріали (і одяг з них, відповідно, «розумний» одяг, «інтелектуальний» одяг).

На нашу думку, прикметники «розумний», «інтелектуальний» характеризують зміст значно ширший, ніж проста адаптація властивостей при дії зовнішніх чинників, тож вважаємо за доцільне, рекомендувати застосовувати терміни smart - матеріали, smart - одяг.

Такі матеріали здатні виконувати подвійну, або навіть потрійну функцію: безпосередньо матеріалу з комплексом заданих властивостей та характеристик, датчика на чинники зовнішнього впливу та пристрою, що запрограмований на зміну визначених властивостей при дії певного чинника впливу [1].

За фізичними ефектами, що лежать в основі здатності до адаптації, та їх застосування, smart - матеріали визначені [2] в сім груп:

- 1) зміна кольору;
- 2) світловипромінювання;
- 3) зміна форми і розміру;
- 4) зміна температури;
- 5) рідини зі змінною густиною;
- 6) самоорганізовані матеріали;

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>